

Uniós támogatások könyvvizsgálata

Az Európai Unió támogatta pályázatok elszámolásához kapcsolódóan a könyvvizgálatra is sor kerülhet, amennyiben a pályázati kiírás tartalmazza ezt a feltételt, mint a benyújtandó elszámoláshoz kapcsolódó követelményt. A pályázatok elszámolásának könyvvizgálatára - a pályázat kiírása alapján - a kedvezményezett és a könyvvizsgáló köt szerződést. Általában nem követelmény, hogy a bejegyzett, állandó könyvvizsgálótól eltérő, bejegyzett könyvvizsgáló lássa el a feladatot. A támogatások könyvvizgálatára vonatkozóan az alábbi lépések sorrendje tanácsos, mert az nyújthat garanciát a vizsgálatra vonatkozó standardok betartására, és követése megalapozhatja a kiadandó könyvvizsgálói véleményt. A témához kapcsolódóan alábbi alapvető standardok kerülnek megemlítésre, a teljesség igénye nélkül.

ISA 210. témaszámú "Megegyezés a könyvvizsgálati megbízások feltételeiről"

ISA 300. témaszámú "A pénzügyi kimutatások könyvvizgálatának tervezése"

ISA 250. témaszámú "A jogszabályok és szabályozások figyelembe vétele a pénzügyi kimutatások könyvvizgálatánál"

ISA 315. témaszámú "A lényeges hibás állítás kockázatának azonosítása és felmérése a gazdálkodó egység és környezetének megismerésén keresztül"

ISA 500. témaszámú "Könyvvizsgálati bizonyítékok"

ISA 580. témaszámú "Írásbeli nyilatkozatok"

ISRS 4400. témaszámú "Megállapodás szerinti eljárások végrehajtására szóló megbízások"

Az Európai Uniós támogatások ellenőrzése nem minősül könyvvizgálatnak, hanem egy meghatározott ellenőrzési feladat, melyet a támogatásban részesített szervezet köteles elvégeztetni és annak dokumentumát a támogatásra vonatkozó elszámolással együtt benyújtani.

A.) A megbízási szerződés megkötése

Az ISA 210. standard előírásainak megfelelően a pályázati ellenőrzést végző könyvvizsgálónak és a megbízójának megállapodást kell kötnie támogatás elszámolásának vizsgálatára. A megbízásnak tartalmaznia kell a megbízó ellenőrzésre vonatkozó elvárásait, a pályázati kiírásban meghatározottaknak megfelelően. Adott támogatási cél megvalósítására vonatkozóan az ellenőrzés módszerének meghatározásakor dönteni kell arról, hogy az ellenőrzés tételes, vagy mintavételre alapuló legyen. A megbízás elvállalásakor a könyvvizsgálónak figyelemmel kell lennie Magyar Könyvvizsgálói Kamara Etikai Szabályzatának előírásaira, amely tartalmazza a tisztességesség, a tárgyilagosság, a szakértelem és kellő gondosság, a titoktartás, a függetlenség, a hivatáshoz méltó magatartás, valamint a szakmai standardok alkalmazási feltételeinek való megfelelés követelményét. A megbízás elvállalásakor nyilatkoznia kell a könyvvizsgálónak a függetlenségről, valamint a titoktartásról.

B.) A támogatási vizsgálat tervezése

A megbízásra vonatkozó szerződés megszületése után kerülhet sor a vizsgálat megtervezésére, és az ISA 300, ISA 250, ISA 315 standardok kerülnek elsősorban az érdeklődés homlokterébe. A könyvvizsgálat tervezésekor figyelemmel kell lenni a hatékony munkavégzésre. Az ellenőrzési listák összeállításával lehet érvényesíteni ezt a szempontot, mint fő elvárások egyikét. Az ellenőrzési listáknak biztosítani kell azt, hogy minden olyan területre kiterjedően folyjék a munka, amelyet a megbízási szerződésben a megbízó megjelölt. Ez a programvázlat szolgál alapjául a munkaprogramnak is, amelynek végrehajtása az ellenőrzés teljeskörű – a megbízási szerződésben foglaltak szerinti - teljesítését biztosítja. A támogatások ellenőrzésekor rendkívül sok hazai és Uniós szabály érvényesítésének és érvényesülésének követelményére is tekintettel kell lenni. A könyvvizsgálat tervezésekor, végrehajtásakor, a vizsgálat eredményének értékelésekor, a könyvvizsgálói jelentés megfogalmazásakor számításba kell venni az előírások

be nem tartásából eredő lényegesnek minősülő hatásokat a benyújtandó elszámolásokra vonatkozóan. A támogatásban részesült által benyújtott elszámolás ellenőrzésekor a legfontosabb feladat annak megismerése, ellenőrzése, hogy milyen célok megvalósítását támogatták a pályázati kiírásával, és a biztosított pénzügyi források felhasználása annak megfelelően valósult meg. A pályázati elszámolás vizsgálatakor minden olyan információ, adat, bemutatás lényegesnek minősülhet, amelynek hiánya, vagy azokkal összefüggő hibás állítás hatással, befolyással lehet a felhasználó által hozott gazdasági döntésekre. A támogatások ellenőrzésének tervezésekor nem sok lehetőség nyílik számszerűsített kockázatok meghatározására. A megbízási szerződésben szükséges meghatározni a végrehajtandó vizsgálat mélységét. Tételes ellenőrzéskor minden egyes elszámolásra benyújtott dokumentum átvilágításra kell kerülni.

C.) A támogatási vizsgálat dokumentálása

Az ISA 500. standardban foglaltak szerint a könyvvizsgálati eljárás során elegendő és megfelelő bizonyítékot kell szerezni ahhoz, hogy megalapozott vélemény kerüljön kibocsátásra. A támogatások könyvvizsgálata ténymegállapítások rögzítését tartalmazza a rendelkezésre bocsátott elszámolási dokumentumokra vonatkozóan. A bemutatásra kerülő támogatáselszámolási dokumentumok, bizonylatok tételes vizsgálta, és annak dokumentálása után adódhat csak megalapozott vélemény az elszámolásról. Természetesen a dokumentumok közé kell sorolni az ISA 580. standard alapján elkészített és aláírt nyilatkozatot is, amelyben elismerésre kerül a vezetés felelőssége pénzügyi kimutatások szabályszerű összeállításáért. A támogatások ellenőrzéséhez kapcsolódó nyilatkozatnak tartalmaznia kell az esetleges előrehaladási jelentésekben foglaltakért, valamint a végső elszámolás benyújtásakor készített számszaki és szöveges beszámoló összeállításáért való felelősség vállalást is. Az Európai Közösség által folyósított támogatások ellenőrzésekor az ISRS 4400. standard is alkalmazandó, mint olyan standard, amely előírásai alapvetően meghatározzák a vizsgálat folyamatát. A fenti standard szerinti vizsgálat nem nyújt semmilyen bizonyosságot a támogatásban részesült kedvezményezett éves beszámolójára vonatkozóan. Az ISRS 4400. standard alapján végzett munka során minden megtervezett vizsgálat végrehajtása dokumentálásra került, amely bizonyítékként szolgál arra, hogy a szerződésben foglaltaknak megfelelően hajtották végre a meghatározott programot, és ezzel megalapozták a jelentés kiadását. Az ellenőrzés kiterjedhet **szabályozási ellenőrzésre**, amely kitér az pályázati kiírásnak megfelelő megvalósítás és elszámolás ellenőrzésére, az esetleges Európai Unió és hazai jogszabályok előírásainak betartására. A költségek és kiadások elszámolási szabályszerűségének vizsgálatára vonatkozó szabályok betartásával összefüggő vizsgálatra is sor kerülhet. A **pénzügyi ellenőrzés** alkalmazásával minden támogatásra vonatkozó kiadás és költség, szerződés alátámasztottságának és teljesítés igazolásokkal való dokumentáltságnak, valamint a számviteli nyilvántartásokban történő bemutatás áttekintésére kerülhet sor. **A fizikai ellenőrzésnek** a tárgyi eszközök, és az immateriális javaknál a jogtisztaság és rendelkezésre állás, a szolgáltatások esetében a tényleges megvalósulás képezi tárgyát. A támogatások ellenőrzésekor **lehetséges módszerek** közül a megfelelőt kell kiválasztani. Az elszámolási dokumentumok közül szűrőpróba szerinti, dokumentált mintavételezéssel, a támogatáselszámoláshoz kapcsolódó számítások ellenőrzésével, a támogatási szerződéssel összefüggő költségvetés és tényleges kiadások összehasonlításával kerülhet sor **adatok tesztelésén** keresztül a vizsgálatra. Előzőeken túlmenően a támogatások gazdasági hatásaira vonatkozóan, az elérni kívánt cél teljesülésének vizsgálatával, a gazdasági hatékonyságra vonatkozó **elemző eljárások** alkalmazásával is folytatható vizsgálat. Az alkalmazásra kerülő módszerek közül nem hagyhatóak ki a **megfigyelés, szemrevételezés módszereinek** alkalmazása sem. Ez fizikai létezés és az egyes folyamatok tényleges teljesítésének kontrollálását foglalja magába.

D.) Az Unió támogatások könyvvizsgálói jelentése

A támogatások könyvvizsgálatára vonatkozó jelentésnek kellően részletesen be kell mutatnia a megbízás célját, valamint megállapodásban rögzített vizsgálatra vonatkozó információkat. Az Olvasó számára világossá kell tenni az elvégzett munka jellegét és terjedelmét. A könyvvizsgálói jelentésben szükséges rögzíteni azt a tény, hogy semmiféle bizonyosság nem

került megállapításra a kedvezményezett üzleti évét záró éves pénzügyi kimutatásaira és beszámolójára vonatkozóan. Szükséges továbbá a kibocsátott dokumentum felhasználásra vonatkozó korlátozással ellátni a jelentést.

A könyvvizsgálat során tekintettel kell lenni az ISRS 4400. standard-ban foglaltakra, valamint a Magyar Könyvvizsgálói Kamara által közzétett” Módszertani útmutató az uniós támogatások könyvvizsgálói ellenőrzéséhez” című kiadványra. Azokban foglaltakat szükséges alkalmazni a megbízás elvállalásától kezdve a könyvvizsgálói jelentés kibocsátásáig.

2023. január 3.